

M O T I E 10 van 2026* vreemd aan de orde van de dag Houd Velsen schoon: betaalbare kosten en zichtbare handhaving

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- het recycletarief in Velsen sinds de invoering heeft geleid tot een forse daling van de hoeveelheid restafval van ongeveer 50%;
- hierdoor de totale afvalkosten voor inwoners aanzienlijk minder hard zijn gestegen dan zonder invoering van het recycletarief het geval zou zijn geweest;
- de kosten zonder recycletarief naar inschatting circa €25 per huishouden hoger zouden liggen;
- dit bij circa 32.250 huishoudens neerkomt op een kostenverschil van ongeveer €800.000 per jaar;
- tegelijkertijd sprake is van toenemende ergernis over afvaldumpingen en bijplaatsingen;
- de directe omgeving van ondergrondse containers op veel plekken regelmatig vervuild is met glas, zwerfafval, voedselresten en ander achtergelaten afval.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- het belang van een betaalbare afvalstoffenheffing voor inwoners;
- het belang van een schone en leefbare openbare ruimte;
- het feit dat afvaldumpingen niet alleen een financieel vraagstuk zijn, maar ook direct invloed hebben op de ervaren leefbaarheid in buurten;
- het risico dat vervuilde containerlocaties het draagvlak voor afvalscheiding en het recycletarief ondermijnen;
- dat de gemeente al inzet op preventie, onder meer met afvalcoaches, communicatie en samenwerking met partners;
- dat het tegengaan van zwerfafval en vervuiling rondom containers niet alleen een verantwoordelijkheid van inwoners en gemeente is, maar ook vraagt om inzet van producenten, detailhandel en andere ketenpartners;
- het belang van zichtbare aanwezigheid, aanspreken van inwoners en handhaving.

We vinden dat:

- het recycletarief een succesvolle maatregel is gebleken voor de reductie van restafval en kostenbeheersing;
- afvaldumpingen, bijplaatsingen en vervuiling rond containers steviger aangepakt moeten worden.

We geven het college opdracht om:

- uiterlijk in september 2026 met aanvullende maatregelen te komen om afvaldumpingen, bijplaatsingen en vervuiling rondom ondergrondse containers zichtbaar en meetbaar terug te dringen;
- daarbij de uitkomsten van het onderzoek naar spoedeisende bestuursdwang te betrekken en expliciet te kijken naar extra inzet op handhaving, toezicht, schoonmaak, communicatie en preventie;
- waar nodig met voorstellen te komen voor aanvullende financiering, met verwerking in de afvalstoffenheffing als optie.

De volgende raadsleden dienen dit voorstel in:

Naam raadslid:	naam partij:
Mike Rijkers	D66Velsen
Floor Bal	Liberaal Blauw
Joost Broekman	FVD Velsen
Onika Pinkus	PvdA Velsen
Ferry Levasier	Sterk Velsen
Amy Pots	Velsen Lokaal
Morena van der Duin	GroenLinks
Frank Cornet	ChristenUnie

BIJLAGE: Mike Rijkers heeft 4 technische vragen over de afvalheffing

1. Het recycletarief lijkt als kostenbeheersende maatregel een groot succes voor inwoners van Velsen. Door de daling van het restafval met ongeveer 50% zijn de totale afvalkosten stabiel gebleven, in plaats van sterk gestegen. In de jaarcijfers 2024 liggen de totale kosten voor het afvalstelsel net onder de €15 miljoen en voor 2025 lijkt een vergelijkbaar bedrag te worden verwacht (zie bijlage). Kloppen deze cijfers en wat zouden de totale afvalkosten in 2024 en 2025 naar inschatting zijn geweest als deze reductie van de hoeveelheid restafval niet was gerealiseerd?

Antwoord:

Inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval is duur. Ook in Velsen stijgen de kosten gemiddeld door de jaren heen, als gevolg van inflatie, verbrandingstarieven en verbrandingsbelasting. Onderin dit document zijn cijfers in de begroting 2024, 2025 en 2026 zichtbaar, die cijfers kloppen, hoewel elk jaar bij de jaarrekening er afwijkingen te melden zijn.

De kosten van huishoudelijk afvalbeheer zijn door invoering van het recycle-tarief echter zichtbaar beperkt gestegen en sowieso minder gestegen dan als we het recycle-tarief niet hadden ingevoerd. Zonder recycle-tarief waren de kosten in Velsen nu zo'n €25,- per huishouden hoger geweest. Velsen heeft haar afvalkosten en met name de milieuresultaten met het recycle-tarief dus verbeterd.

2. Nadelig blijft wel dat er veel klachten zijn over het bijplaatsen en dumpen van afval. Ook zien de plekken rondom ondergrondse containers er vaak vies uit. In sommige wijken lijkt dit probleem ook feitelijk te zijn toegenomen. Wat is bekend over het aantal bijplaatsingen, afvaldumpingen en meldingen van afval rondom ondergrondse containers? Graag de ontwikkeling per jaar sinds de invoering van het recycletarief en, als dat kan, uitgesplitst per kern of wijk.

Antwoord:

Dumpen naast containers

Het dumpen van afval naast containers is een landelijk probleem, ook bij gemeenten waar geen recycle-tarief is ingevoerd.

Sinds de invoering van het recycle-tarief is de hoeveelheid gedumpt afval naast containers in Velsen gestegen van 150 ton (2022) naar 200 ton in 2024 en 208 ton in 2025. Dat is veel, maar afgezet tegen de daling van de restafval met 5.500 ton sinds de invoering het recycle-tarief is het niet veel.

Er is terecht veel ergernis over de dumpingen. Het college blijft daarom actief de dumpingen aanpakken door intensief in te zetten op handhaving en opruimen. We onderzoeken nadrukkelijk de oorzaak van dumpingen om daarop verbetermaatregelen te nemen, daarbij werken we samen met wooncorporaties en HVC.

Ook wil het college met verschillende communicatie boodschappen bewoners informeren dat de kosten van dumpgedrag letterlijk en figuurlijk voor hun 'eigen' rekening zijn via de afvalstoffenheffing.

3. Wat kost het om één extra boa of toezichthouder dedicated in te zetten op het opsporen en handhaven van afvaldumping en bijplaatsingen rondom ondergrondse containers, inclusief loonkosten, overhead, opleiding, vervoer en eventuele handhavingskosten?

Antwoord:

Op dit moment werken de meeste van onze BOA's integraal. Dat wil zeggen ze pakken verschillende zaken op in de openbare ruimte van veiligheidsvraagstukken tot afvaldumpingen. In de praktijk betekent dat dat we onze BOA's flexibel kunnen inzetten en de continuïteit van onze BOA's op alle aandachtsgebieden geborgd is. Bij een integrale werkwijze kunnen prioriteiten bovendien soms verlegd worden, naar de taak waar de nood het hoogst is. Dit is slechter bij opsplitsen van je beschikbare capaciteit naar dedicated taakvelden zoals afval.

De totale organisatiekosten van één extra BOA zijn zo'n €70.000,- per jaar.

Het college onderzoekt momenteel de mogelijkheid om dumpingen via spoedeisende bestuursdwang te handhaven en of die werkwijze effectiever is om de huidige capaciteit van de BOA's effectiever in te zetten.

4. Welke afspraken zijn er op dit moment met HVC over het schoonhouden en onderhouden van locaties rond ondergrondse containers? Welke hogere onderhoudsniveaus zijn mogelijk, wat houden die concreet in qua frequentie en werkzaamheden, en wat zijn de extra kosten per niveau?

Antwoord:

HVC rijdt dagelijks een speciale ronde langs de meest vervuilde plekken waar vaak wordt gedumpt. Daarnaast worden de afvalzakken opgeruimd als een container geleegd wordt of als medewerkers van HVC die aantreffen tijdens hun werkzaamheden. Soms betekent dat dat handhavers geen onderzoek kunnen doen naar de veroorzaker van de dumping.

Sneller opruimen betekent ook dat de vervuiler 'beloont' wordt. Het foute gedrag van de veroorzaker leidt voor hem/ haar immers niet tot problemen, als een dumping snel wordt opgeruimd. Het dumpgedrag wordt daardoor aangemoedigd en dumpproblemen zullen groeien. Wel of niet snel opruimen is dus een dilemma aangezien 'iedereen' last heeft van de dumping, met name bewoners die dicht bij een dumpplek wonen.

De extra kosten van vaker of sneller opruimen zijn dus zijn moeilijk in kaart te brengen omdat het vooral op de lange termijn gaat leiden tot extra dumpingen. Op dit moment zijn we zo'n €50.000,- kwijt aan opruimen van dumpingen.

De beste aanpak is het foute gedrag ontmoedigen. Op die wijze kan je de kosten terugdringen in plaats van kosten verhogen.

BIJLAGE: Foto's

